

**Полтавська обласна державна адміністрація
Полтавська обласна рада**

**ПРОГРАМА
ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО
РОЗВИТКУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
НА 2016 РІК**

до рішення _____ сесії
обласної ради сьомого скликання
від _____ 2016 року

ПРОГРАМА
ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО
РОЗВИТКУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
НА 2016 РІК

Вступ	5
1. Аналіз економічного і соціального розвитку за 2015 рік	6
1.1. Динаміка розвитку економіки, стан використання виробничого та трудового потенціалу	6
1.2. Головні проблеми розвитку економіки і соціальної сфери	13
2. Цілі і пріоритети економічного і соціального розвитку	14
3. Шляхи розв'язання головних проблем розвитку економіки і соціальної сфери та досягнення поставлених цілей	15
4. Фінансові ресурси	27
4.1. Джерела формування	27
4.2. Фінансування заходів	30
4.3. Фінансовий стан суб'єктів господарювання	32
5. Ринкові перетворення	34
5.1. Реформування відносин власності	34
5.2. Регуляторна політика та розвиток підприємництва	36
5.3. Надання адміністративних послуг	39
5.4. Цінова політика	40
5.5. Розвиток ринкової інфраструктури	42
6. Механізми регулювання	43
6.1. Управління об'єктами комунальної власності	43
6.2. Інвестиційна діяльність	44
6.3. Закупівля продукції (товарів, робіт, послуг) для регіональних потреб	46
6.4. Реалізація цільових регіональних програм	47
7. Розвиток реального сектору економіки	48
7.1. Паливно-енергетичний комплекс	48
7.2. Промисловість	50
7.2.1. Машинобудування	50
7.2.2. Нафтопереробна промисловість	53
7.2.3. Видобування неенергетичних корисних копалин	54
7.2.4. Харчова промисловість	55
7.3. Агропромисловий комплекс	57
7.3.1. Модернізація агропромислового комплексу	57
7.3.2. Розвиток сучасних форм кооперації в аграрному секторі	59
7.3.3. Покращення послуг, спроможності та технологій для забезпечення сталості малих фермерів та сімейних господарств	59
7.3.4. Розвиток органічного сільського господарства та виробництва продуктів харчування	60
7.4. Будівництво та житлова політика	61
7.5. Транспорт і зв'язок	65
7.6. Диверсифікація джерел енергопостачання та підвищення рівня енергоефективності регіону	67
7.7. Розвиток торгівлі	69
8. Зовнішньоекономічна діяльність	71
9. Соціальна сфера	73

9.1. Демографічна ситуація	73
9.2. Зайнятість населення та ринок праці	75
9.3. Грошові доходи населення та заробітна плата	77
9.4. Соціальне забезпечення	79
9.4.1. Створення необхідних умов для переселенців з тимчасово окупованих територій та надання соціальної підтримки учасникам АТО та членам їх сімей, особам з обмеженими фізичними можливостями	80
9.5. Пенсійне забезпечення	81
9.6. Житлово-комунальне господарство	82
10. Гуманітарна сфера	84
10.1. Охорона здоров'я	84
10.2. Освіта	87
10.3. Підтримка сім'ї, дітей та молоді	89
10.4. Культура	92
10.5. Фізична культура і спорт	93
10.6. Туристично-рекреаційна галузь	95
10.7. Розбудова інформаційного суспільства та посилення взаємодії з громадськістю	97
11. Природокористування та безпека життєдіяльності людини	99
11.1. Охорона навколишнього природного середовища	99
11.2. Безпека життєдіяльності населення	100
Додатки:	
1. Основні показники та баланси соціально-економічного розвитку області на 2016 рік	103
2. Заходи щодо забезпечення виконання завдань програм економічного і соціального розвитку області на 2016 рік	122
3. Перелік обласних комплексних (цільових) програм, діючих на території області в 2016 році	140
4. Перелік об'єктів будівництва, які передбачається фінансувати в 2016 році за рахунок бюджетних коштів	145
5. Показники розвитку підприємств та організацій комунальної власності	148
6. Результати виконання програми та основні показники розвитку на 2016-2017 роки	149
7. Показники розвитку міст та районів області	151
8. Перелік інвестиційних програм (проектів), що можуть реалізуватися у 2016 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку	154
9. Перелік проектів, реалізація яких передбачається за рахунок залучення міжнародної технічної допомоги у 2016 році	159
10. Перелік проектів обласного конкурсу розвитку територіальних громад Полтавської області на 2016 рік	176

ВСТУП

Програма економічного і соціального розвитку області на 2016 рік (далі – Програма) розроблена Департаментом економічного розвитку облдержадміністрації разом з іншими департаментами, управліннями та відділами облдержадміністрації, територіальними підрозділами центральних органів виконавчої влади в області, райдержадміністраціями і виконавчими комітетами міських рад міст обласного значення та відповідно до **Закону України від 23.03.2000 № 1602-III «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України»**, постанови Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету».

В основу Програми покладені **основні положення Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року** (затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 385) та **Стратегії розвитку Полтавської області на період до 2020 року** (затвердженої рішенням двадцять шостої позачергової сесії обласної ради шостого скликання від 16 січня 2015 року).

Відповідно до **пріоритетів розвитку та існуючих проблем** в Програмі визначено **цілі, завдання та основні заходи** економічного і соціального розвитку області на **2016 рік та основні прогнозні показники на 2017 рік**.

Програма передбачає **наявність критеріїв оцінки ефективності виконання поставлених завдань**, за якими буде відслідковуватись динаміка розвитку регіону для звітування територіальній громаді та інформування ЗМІ.

Програма містить **перелік обласних комплексних (цільових) програм**, діючих на території області з визначенням виконавців. До Програми включено **перелік інвестиційних програм (проектів)**, що можуть реалізуватися у 2016 році за рахунок коштів **Державного фонду регіонального розвитку**, залучення міжнародної технічної допомоги та **перелік проектів обласного конкурсу розвитку територіальних громад**.

1. Аналіз економічного і соціального розвитку за 2015 рік

1.1. Динаміка розвитку економіки, стан використання виробничого та трудового потенціалу

Ситуація, яка склалась в економіці області у 2015 році, зумовлена анексією Криму та військовими діями на сході країни. Також на стан економіки негативно вплинули інфляційні процеси та нестабільність у фінансовому секторі, погіршення зовнішньої та внутрішньої кон'юнктури для вітчизняних виробників.

У промисловому комплексі у 2015 році обсяги виробництва скоротилися на 4,3% на фоні скорочення промислового виробництва в Україні на 13,4% та в найбільших індустріальних регіонах держави (Дніпропетровській, Запорізькій, Харківській областях та м. Києві).

Скоротили обсяги виробництва металургійна (на 6,3%), харчова (на 3,3%) та інші галузі промисловості.

Найбільший спад в машинобудуванні – на 33,6%, що пов'язано з практичним припиненням торгово-економічних відносин із Російською Федерацією, оскільки більшість підприємств галузі були зорієнтовані переважно на російський ринок.

В харчовій промисловості обсяги виробництва скоротились (на 3,3%) внаслідок зменшення виробництва молока – на 3%, кондвиробів – на 5,1%, м'яса – на 7,6%, напоїв – на 14,1%.

Натомість зросло виробництво олії – на 4%, круп – на 10,5%, борошна - на 21,2%, сиру свіжого неферментованого – на 46,4%.

Незважаючи на складнощі 2015 року, частина підприємств області зберегла свої позиції на ринку та нарощує обсяги виробництва.

Виробництво продукції зросло в гірничодобувній промисловості на 5,3% та текстильному виробництві – на 9,6%.

На рівні минулого року збереглось виробництво у нафтогазовидобувній промисловості (зростання на 0,1%) внаслідок збільшення видобутку газу природного – на 3,7%. Натомість скоротились обсяги видобутку нафти (на 11,6%) та газового конденсату (на 6,7%).

За показником обсягу реалізованої промислової продукції на одну особу (49,7 тис. грн.) Полтавщина знаходиться на 3 місці в Україні, попереду Дніпропетровська (66,5 тис. грн.) та Запорізька (54,1 тис. грн.) області.

*

*

*

Пріоритетним для розвитку регіону є **агропромисловий комплекс**.

Індекс обсягів сільськогосподарського виробництва за 2015 рік склав **107,4%** (по Україні – 95,2%).

За **темпами та обсягом виробництва валової** продукції Полтавська область займає **2 місце** серед регіонів України.

У 2015 році Полтавщина стала **найбільшим виробником зерна** в Україні (5,4 млн. тонн), в тому числі кукурудзи на зерно (3,6 млн. тонн). Це **найвищий показник по державі** і становить 9% та 15,7% від загальнодержавного обсягу відповідно. Середня урожайність зернових культур склала 57,5 ц/га, що є другим показником в державі.

Соняшнику зібрано 848,2 тис. тонн, що на 19,3% більше 2014 року. Середня урожайність 26,9 ц/га.

Сої зібрано 477 тис. тонн, що більше рівня 2014 року на 46,6%, урожайність склала 22,2 ц/га, що є рекордом для області, як по врожайності так і по валовому збору. Полтавщина входить **до трійки лідерів** в Україні по виробництву сої (2 місце після Хмельницької області).

Цукрових буряків накопано 1,4 млн. тонн при середній врожайності 486,5 ц/га, що є досить високим показником. В загальнодержавному обсязі це складає 13,6% (2 місце після Вінницької області).

Велика увага в області приділяється **галузі тваринництва**.

Станом на 01.01.2016 в усіх категоріях господарств утримувалось 255,5 тис. голів великої рогатої худоби (99,5% до 2014 року), в тому числі 131,2 тис. голів корів (101,5%), свиней 407,9 тис. голів (99,9%), птиці 5 млн. голів (105%).

В сільськогосподарських підприємствах поголів'я великої рогатої худоби в порівнянні з 2014 роком зменшено на 1,3% і складає 161,3 тис. голів, поголів'я корів зменшено на 1,6% і становить 68,3 тис. голів. Поголів'я свиней зросло на 4,7% і становить 296,7 тис. гол.

За 2015 рік у всіх категоріях господарств реалізовано на забій худоби та птиці 109,4 тис. тонн або на 2,8% менше відповідного періоду минулого року, вироблено 794,1 тис. тонн молока, що на 2,5% менше минулого року.

Виробництво яєць від птиці всіх видів складає 667,9 млн. штук, порівняно з 2014 роком збільшилося на 7,5%.

У сільськогосподарських підприємствах області вироблено молока 424,4 тис. тонн, що на 1,2% більше, реалізовано на забій худоби та птиці 70,4 тис. тонн, або на 0,1% більше, ніж у минулому році, вироблено яєць 455,1 млн. штук (збільшилося на 9,3%).

За кількістю поголів'я ВРХ і корів в сільськогосподарських підприємствах область посіла перше місце в Україні, по поголів'ю свиней – четверте.

Також серед регіонів України по **виробництву молока** в сільськогосподарських підприємствах (15,9% валового надою) область займає **перше** місце.

*

*

*

У 2015 році підприємствами області виконано **будівельних робіт** на суму 4182,8 млн. грн., що становить **7,4% загальнодержавного обсягу** відповідних робіт. Індекс будівельної продукції у 2015 році порівняно з 2014 роком становив 83,1% (середній по Україні – 85,1%).

За питомою вагою у загальному обсязі будівельних робіт область посідає **5 місце** в Україні, а за показником виробничої активності у розрахунку на одну особу наявного населення – **2 місце**.

Найвагомішу частку (75,4%) будівельних робіт виконано підприємствами, які займалися будівництвом інженерних споруд, решта – підприємствами, які займалися будівництвом будівель, з яких 10,1% – будівництвом житла.

У 2015 році нове будівництво, реконструкція та технічне переозброєння склали 67,4% від загального обсягу виконаних будівельних робіт, капітальний і поточний ремонт – 15% та 17,6% відповідно.

У 2015 році **прийнято в експлуатацію** 266,3 тис. кв. метрів загальної площі житла, що на 53,1% більше 2014 року.

З метою забезпечення молодих сімей та одиноких громадян житлом у 2015 році **надано 13 кредитів молодим сім'ям** на загальну суму 4,9 млн. грн., у тому числі: з державного бюджету – 839,8 тис. грн., з обласного бюджету – 726,9 тис. грн., з місцевих бюджетів міст Кременчука та Комсомольська – 3338,5 тис. грн.

У рамках реалізації цільової регіональної програми «Власний дім» за 2015 рік **надано 61 кредит** індивідуальним сільським забудовникам на суму 5,9 млн. грн., в тому числі: з державного бюджету – 3,1 млн. грн., з місцевих бюджетів – 2,7 млн. грн., з інших джерел – 0,1 млн. грн.

*

*

*

Зовнішньоторговельний обіг продукції товаровиробників Полтавщини з країнами світу за підсумками 2015 року склав **2,4 млрд. дол. США**.

Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами складає **564,3 млн. дол. США**, а коефіцієнт покриття експортом імпорту склав **1,62** (1,91 – за 2014 рік).

Полтавщина має **торговельні зв'язки майже з усіма** країнами – членами **Європейського Союзу**. Підприємствами області на європейський ринок експортовано продукції більш як на 607 млн. дол. США, що становить 41% загального обсягу експорту області до країн світу (проти 39,3% за підсумками 2014 року). Найбільші експортні поставки продукції з області здійснено до: Австрії (10,9% загальнообласного експорту товарів, на суму 161,9 млн. дол. США), Німеччини (7,7% або 114,2 млн. дол. США), Словаччини (5,1% або 75,4 млн. дол. США) та Чехії (4,3% або 64,3 млн. дол. США). Впродовж року зросли

експортні поставки товарів з області до Португалії, Нідерландів, Великої Британії, Італії та Угорщини.

Разом з тим, відбулося **зниження обсягів** зовнішньої торгівлі області з **країнами – членами Митного союзу**, зокрема, впродовж року більш як на **63%** зменшився обсяг експорту товарів підприємствами області до **Російської Федерації**, питома вага якої у загальному експорті продукції товаровиробників області до країн світу в цілому значно скоротилась та становить за підсумками 2015 року **6,8% загальнообласного експорту**. Відбулося й скорочення експорту товарів до Республіки Казахстан – на 26% та Білорусі – на 15%. При цьому, відбулося поступове зростання експортних поставок з області на ринок Киргизстану більш ніж на 50% відносно показників 2014 року.

Серед **країн Азії** найбільшими торговельними партнерами товарами області є: Китай (14,6% загальнообласного експорту товарів – 217 млн. дол. США), Туреччина (4,4% або 65,7 млн. дол. США). Зросли обсяги експорту до Республіки Корея та Ісламської Республіки Ірану (в середньому у 3 рази).

На найбільшого торговельного партнера області серед **країн Африки** – Єгипет припадав 3,9% загальнообласного експорту товарів, що склав 57,6 млн. дол. США.

* * *

Надходження податків і зборів до бюджетів усіх рівнів за 2015 рік склали 27,6 млрд. грн. і збільшилися у порівнянні з 2014 роком в 1,7 рази.

До **Державного** бюджету надійшло 22,8 млрд. грн., що в 1,8 рази більше, ніж за 2014 рік.

Місцеві бюджети за доходами (без врахування трансфертів з Державного бюджету) виконано в сумі 4,8 млрд. грн., що на 906,3 млн. грн. або на 23,2% більше, ніж у 2014 році.

* * *

У 2015 році **середньомісячна заробітна плата**, нарахована штатному працівнику зросла на 19% у порівнянні з 2014 роком і становить 3783 грн.

Враховуючи інфляційні процеси **реальна заробітна плата** найманих працівників у 2015 році по відношенню до 2014 року скоротилася на 21,2% (по Україні – на 20,2%).

Станом на 01.01.2016 загальна заборгованість із заробітної плати становила 31,4 млн. грн., в тому числі:

- на 14 економічно активних підприємствах – 13,6 млн. грн. (43,3%);
- на 23 підприємствах-банкрутах – 17,3 млн. грн. (55,3%);
- на 2 економічно неактивних – 424,6 тис. грн. (1,4%).

Рівень зареєстрованого безробіття по області станом на 01.01.2016 становив 3,4% населення працездатного віку (на 01.01.2015 – 3,4%).

В 2015 році за сприяння обласної служби зайнятості **отримали роботу** 38,4 тис. осіб, що на 3,2% більше показника 2014 року, в тому числі 23,2 тис. як зареєстровані безробітні.

Протягом 2015 року у **громадських роботах** та інших роботах тимчасового характеру взяло участь 21,7 тис. осіб, що на 3,6 тис. осіб або 20,2% більше відповідного показника за 2014 рік.

*

*

*

Економіка Полтавської області, як і загалом економіка України, знаходиться у складному становищі. Анексія АР Крим, військовий конфлікт, розбалансування фінансової системи створюють надзвичайно негативний фон для розвитку. Ці процеси підсилюються негативними настроями у суспільстві та вичікувальною позицією інвесторів.

Все це разом зі зміною вартості акціонерного капіталу нерезидентів за рахунок курсової різниці призвело до негативної динаміки надходжень прямих іноземних інвестицій.

Протягом 2015 року в економіку області **іноземними інвесторами** вкладено 23,5 млн. дол. США прямих інвестицій.

Накопичений обсяг іноземного капіталу станом на 01.01.2016 склав **1 млрд. дол. США.** (7 місце серед областей України).

Внаслідок курсової різниці, яка виникла у зв'язку з змінами валютного курсу, обсяги зменшились на 3,8% (по Україні – на 5,2%) відповідно до обсягів іноземних інвестицій на початок року.

Обсяг іноземних інвестицій в розрахунку на одну особу населення склав 696,8 дол. США. (3 місце серед областей України, після Дніпропетровської та Київської областей).

За 2015 рік підприємствами та організаціями області за рахунок усіх джерел фінансування освоєно 7606,1 млн. грн. **капітальних інвестицій** (7 місце серед областей України).

Частка Полтавщини у загальнодержавному обсязі капітальних інвестицій становить 3%. Найбільшу частку капітальних інвестицій освоєно підприємствами промисловості (43,8% усіх вкладень).

*

*

*

Споживчий ринок області характеризувався значними ціновими коливаннями. Впродовж 2015 року відбувались коливання цін, пов'язані в основному з підвищенням вартості енергоносіїв та у зв'язку з девальвацією національної валюти.

Стрімке її падіння наприкінці березня минулого року спричинило зростання індексу цін у квітні 2015 року до позначки 117,2%. Проте вже у травні темпи інфляції значно уповільнились, а впродовж липня, серпня та жовтня в області спостерігалась дефляція (до попереднього місяця).

Загалом індекс споживчих цін в області у 2015 році становив 145% (в Україні – 143,3%). На продукти харчування індекс цін склав 141,7% (в Україні 141,5%), на житлово-комунальні послуги 210% (в Україні - 203%).

Також у сфері освіти він становив 126,3% (в Україні – 124,2%), транспорту – 119,3% (в Україні – 120,4%), охорони здоров'я - 127,3% (в Україні - 129,1%).

За даними моніторингових досліджень протягом 2015 року ціни на більшість продовольчих товарів зросли майже на чверть.

Для утримання стабільної цінової ситуації та насичення ринку основними продовольчими товарами в містах та районних центрах області регулярно проводились ярмаркові заходи, на яких реалізовувалась продукція сільгоспвиробників та агропереробних підприємств області

За 2015 рік в області проведено 1457 ярмарки, на яких реалізовано сільськогосподарської продукції майже 5 тис. т на суму 129,9 млн. грн.

*

*

*

В області продовжується робота щодо забезпечення потреб населення у **дошкільній освіті** шляхом збільшення місць та розширення **рівня охоплення дітей дошкільною освітою**.

Наразі **функціонує 623 дошкільних навчальних закладів**, у яких виховуються та навчаються 48,9 тис. дітей.

Різними формами дошкільної освіти у 2015 році охоплено 98,4% дітей віком від 3 до 5 років (проти 96,5% у 2014 році). Більше 16 тис. п'ятирічок стовідсотково охоплено різними формами дошкільної освіти.

Відновлено роботу та відкрито у пристосованих приміщеннях 4 дошкільних навчальних заклади, створено та реорганізовано 7 навчально-виховних комплексів. Різними формами дошкільної освіти охоплено 98,4% дітей віком від 3 до 5 років (проти 96,5% у 2014 році).

У 2015/2016 навчальному році розпочали роботу **694 загальноосвітніх навчальних закладів** усіх типів та форм власності, в яких здобувають освіту 128,3 тис. учнів.

Із загальної кількості навчальних закладів 500 функціонує у сільській місцевості (72% шкіл області), де навчається 40,9 тис. учнів (32% від загальної кількості).

Функціонує 16 спеціальних шкіл та шкіл-інтернатів, у яких навчається 1,7 тис. учнів, в тому числі 2 навчально-реабілітаційні центри.

Для дітей з особливими освітніми потребами у області функціонує 12 ДНЗ, в яких навчаються 54 дитини за інклюзивною формою навчання; 10 спеціальних класів (108 учнів), 80 інклюзивних шкіл (197 учнів), інтегровано у ЗНЗ 1356 дітей, з них дітей-інвалідів – 992.

Для задоволення освітніх потреб обдарованої учнівської молоді, розвитку індивідуальних здібностей учнів функціонують 29 гімназій, 7 ліцеїв, 2 колегіуми, 35 спеціалізованих шкіл та 74 навчально-виховних комплексів.

Вирішується питання щодо забезпечення рівного доступу дітей із сільської місцевості до якісної освіти шляхом реалізації програми «Шкільний автобус». **Потребують підвезення** понад 13,4 тисяч учнів і майже 1,3 тис. педагогічних працівників. Стовідсоткове безкоштовне підвезення забезпечено для учнів пільгових категорій. Також вирішується питання щодо організації підвезення для

усіх учнів та педагогічних працівників, які цього потребують, до місць навчання, роботи і додому.

В області працюють **69 позашкільних навчальних закладів** комунальної форми власності. У них діє близько 2,5 тис. гуртків, груп та творчих об'єднань, які відвідує понад 44 тис. учнів. Ще 39 тис. дітей області – займаються у гуртках, секціях та клубах, які працюють на громадських засадах.

Загалом різними **формами позашкільної освіти охоплено** 86,2 тис. учнів області, що становить **67,5%** від загальної кількості дітей шкільного віку.

*

*

*

На державному рівні розроблено проект Концепції побудови нової національної системи охорони здоров'я України, в основу якої покладена європейська політика «Здоров'я-2020».

Відповідно до Концепції головними пріоритетами є **забезпечення комплексного підходу до зміцнення здоров'я, профілактики та раннього виявлення** захворювань, здійснення ефективного контролю за перебігом захворювань та запобігання їх несприятливим наслідкам, підвищення рівня благополуччя громадян, формування ефективної системи надання медичних послуг, яка забезпечувала б загальне охоплення доступною та якісною, а відтак безпечною медичною допомогою.

Одним із пріоритетних напрямків роботи галузі охорони здоров'я області визначено **наближення та покращення якості медичної допомоги сільському населенню**. Зокрема шляхом удосконалення первинної ланки – розвитку служби загальної практики – сімейної медицини, розширення мережі амбулаторій сімейної медицини в сільській місцевості та створення юридично самостійних центрів первинної медико-санітарної допомоги (ЦПМСД).

На сьогодні в області **функціонує 34 юридично самостійних ЦПМСД**, що становить 100% від запланованих.

Відбувається й **збільшення мережі амбулаторій сімейної медицини** – всього в області працює – 324 амбулаторії.

Для зручності пацієнтів змінено графіки роботи амбулаторій (до 18-20 год.), забезпечено попередній запис на прийом, консультування за телефоном.

За графіком **проводяться виїзні обстеження «вузькими» спеціалістами** мешканців сіл.

Широко застосовуються стаціонарозамінні форми лікування – денні стаціонари в амбулаторіях та стаціонари вдома.

Забезпеченість амбулаторіями на 10 тис. населення у сільській місцевості становить 4,0 (норма – 3,3), у містах – 1,0 (норма – 1,0).

Стаціонарна медична допомога населенню області надається на 11863 ліжках, забезпеченість ліжками на 10 тис. населення становить 82,3.

В області працює **591 лікар загальної практики – сімейної медицини**. Показник охоплення населення наданням медичної допомоги за принципом сімейного лікаря становить 92,5%. Показник укомплектованості лікарями загальної практики склав 87%.

Забезпечується своєчасність **надання екстреної медичної допомоги** населенню відповідно до нормативів прибуття бригад на місце події: питома вага

викликів у містах, що були забезпечені до 10 хвилин – 98%, питома вага викликів у сільській місцевості, що були забезпечені до 20 хвилин – 97,7%.

Впровадження новітніх методик діагностики та лікування у Центрі покращує якість надання екстреної медичної допомоги населенню області. Цілодобове функціонування телеметричних систем, корпоративної мережі мобільного зв'язку та забезпечення сучасними електрокардіографами дозволило всім районам області здійснювати транселефонну передачу ЕКГ до обласного центру в 100% випадків.

В рамках реалізації **Національного проекту «Вчасна допомога»** триває процес створення єдиної оперативно-диспетчерської служби, за державні кошти придбано телекомунікаційне обладнання на суму 3,8 млн. грн.

Працює обласний **перинатальний центр III рівня** з кількістю пологів 2500 на рік та планується створення двох центрів II рівня на базі пологових будинків міст Полтави та Кременчука.

Комплекс заходів, здійснених в області протягом останніх років у рамках **обласної програми «Репродуктивне здоров'я до 2015 року»** сприяв позитивним змінам у здоров'ї дітей і жінок. В останні роки рівень малюкової смертності знижувався і становить – 5,6 на 1000 народжених живими, також зменшився показник материнської смертності – 7,4 на 100 тис. новонароджених

1.2. Головні проблеми розвитку економіки і соціальної сфери

Існує ряд проблем, які стримують регіональний розвиток та потребують вирішення:

- **соціально-політична напруженість** через геополітичні проблеми та макроекономічну невизначеність. **Військовий конфлікт** на сході України, що позначився на ускладненні виробничого процесу, виникненні логістичних проблем, зростанні негативних очікувань населення відносно розвитку економіки та особистого матеріального становища;

- **нестабільна ситуація** на міжнародних ринках, обумовлена негативним впливом економічної кризи;

- **залежність економіки** регіону, як і України в цілому, від зміни зовнішньоекономічної кон'юнктури;

- **торгівельні обмеження** на поставку значної номенклатури вітчизняної продукції до країн – членів Митного Союзу, переважно до **Російської Федерації**;

- **високий рівень енергоємності** базових галузей промисловості та житлово-комунального господарства; відставання процесів оновлення основних фондів від їх зношення та вибуття;

- **високі ціни на енергоносії**, сировину та матеріали, що збільшує ціну реалізації продукції та стримує зростання виробництва;

- **недостатність інвестиційних ресурсів** для модернізації та технологічного оновлення виробництва, зростання інвестиційних ризиків для потенційних інвесторів;

- **недостатність обігових коштів підприємств** та довгострокового кредитування виробничої сфери; основними стримуючими факторами використання кредитних послуг банків є **високий рівень процентних ставок за кредитами**, надмірні вимоги до вартості застави відносно суми кредиту;

- **невідповідність фахової структури** трудових ресурсів потребам ринку; недостатність фахівців робітничих професій, особливо у промисловості;

- посилення **інфляційних очікувань** підприємств.

2. Цілі і пріоритети економічного і соціального розвитку

Метою Програми є стабілізація соціально-економічної ситуації в області, підвищення ефективності використання економічного потенціалу регіону та створення умов для покращення якості життя населення.

Цілі та пріоритети реалізації заходів Програми:

підвищення стійкості регіональної економіки за рахунок модернізації виробничих потужностей та впровадження сучасних технологій, **збільшення виробництва** продукції для потреб **внутрішнього ринку**;

підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору економіки, розвиток **інфраструктури** аграрного ринку та формування самодостатнього регіонального **продовольчого ринку**, розвиток **соціальної інфраструктури** сільських територій;

диверсифікації джерел енергії та підвищення енергоефективності економіки;

поліпшення якості та доступності освіти і медичного обслуговування населення, розвиток **культури та спорту**, туристично-рекреаційної сфери;

реалізація заходів щодо **децентралізації** та сприяння **об'єднанню територіальних громад**;

поглиблення співробітництва з Європейським Союзом, зокрема через реалізацію положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, включаючи положення про поглиблену та всеохоплюючу зону вільної торгівлі;

розширення співпраці з проектами міжнародної технічної допомоги з метою залучення технічної та фінансової допомоги для розвитку регіону;

нарощення експортного потенціалу регіону та зміцнення позицій товаровиробників області на **зовнішніх ринках**;

зміцнення позитивного міжнародного інвестиційного іміджу області, збільшення обсягу внутрішніх та зовнішніх інвестицій у розвиток економіки та соціальної сфери;

створення сприятливих умов для подальшого розвитку малого та середнього підприємництва, подальша розбудова інфраструктури підтримки бізнесу;

реалізація ефективної регуляторної політики та підвищення якості надання адміністративних послуг;

покращення стану навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів та запобігання виникненню надзвичайних ситуацій.

3. Шляхи розв'язання головних проблем розвитку економіки і соціальної сфери та досягнення поставлених цілей

У 2016 році стратегічним завданням щодо розвитку регіону є **відновлення позитивної динаміки у реальному секторі економіки за рахунок стабілізації ситуації в базових секторах, зокрема промисловому комплексі, будівництві, транспортній галузі.**

Основним узагальнюючим показником, який характеризує рівень соціально-економічного розвитку області, є **валова додана вартість**. При його розрахунку враховано прогностичні тенденції розвитку реального сектору економіки, динаміку показників, що характеризують рівень життя та стан фінансової сфери, очікуваний рівень податкових надходжень.

У 2016 році прогнозується **зростання валової доданої вартості на 0,7%** (Україна – на 2%). В структурі ВДВ області питома вага **промисловості та транспорту становитиме близько 50%, сільського господарства – 16%, будівництва – 3%.**

*

*

*

Потужний промисловий комплекс є стрижнем регіональної економіки, тут формують робочі місця та генерують податки до бюджету.

Тому, з огляду на нинішні складні економічні умови **пріоритетним напрямком** буде створення **сприятливих умов для розвитку потужностей промислового комплексу, зміцнення його фінансового стану**, що дозволить **стабілізувати промислове виробництво** та сприятиме **відновленню позитивної динаміки розвитку.**

Надзвичайно важливим завданням в умовах змін для вітчизняних підприємств, передбачених вступом України до зони вільної торгівлі з ЄС, є: впровадження заходів з підвищення **енергоефективності** на основі **модернізації** та технологічного розвитку, освоєння **нових видів продукції**, **гармонізація її якості та конкурентоспроможності** до норм і положень ЄС відкриють шлях вітчизняним виробникам до **нових ринків збуту.**

Перспективним напрямком також є можливість залучення вітчизняних підприємств до виробництва продукції для потреб Збройних сил України, а

також відновлення взаємозв'язків цивільних промислових підприємств з підприємствами оборонного комплексу країни.

*

*

*

Значна увага буде приділятися розвитку **машинобудівної галузі**, де створюється **високий рівень доданої вартості**.

Машинобудування є однією з провідних галузей промисловості області. Тут зосереджено найбільшу кількість інноваційно-активних підприємств.

Основними виробництвами в структурі машинобудівної галузі є **залізничне машинобудування, автомобільна техніка, технологічне устаткування для хімічної, харчової і легкої індустрії, електричне та електронне устаткування, верстат- та приладобудування**.

Але через **високий рівень експортозалежності** галузі, насамперед від російського ринку, на машинобудівних підприємствах області відбулось суттєве падіння обсягів виробництва.

У зв'язку з цим, на регіональному рівні будуть вживатися **заходи, спрямовані на підтримку** полтавських машинобудівників з метою **подолання падіння виробництва** в галузі, **стабілізацію ситуації на найбільш** вагомих підприємствах, **сприяння вирішенню низки проблемних питань**, що стримують їх інноваційно-інвестиційний розвиток.

Незважаючи на складну економічну ситуацію в промисловості, **окремими підприємствами** області у 2016 році **планується наростити виробництво продукції**, здійснити за рахунок залучення **власних коштів технічне переозброєння** виробництв, **освоєння нових видів продукції** та модернізацію продукції із використанням **високоякісних комплектуючих**.

ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» інвестує у виробництво **25 млн. грн. власних коштів**. У 2016 році планується виготовити **1174 вантажних вагонів** (у 3 рази більше очікуваного за 2015 рік) та **79 одиниць транспорту соціального призначення** (пасажирських вагонів, вагонів метро та ескалаторів), що більше очікуваного показника 2015 року (8 од.); також планується **модернізувати 15 вагонів метро**.

Сучасні потужності ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» дозволяють забезпечити оновлення у повному обсязі рухомого складу Укрзалізниці, знос якого сягає сьогодні понад 90%. Підприємство спроможне щорічно виготовляти 8 тис. інноваційних вантажних та 150 пасажирських вагонів, 50 вантажних та 30 пасажирських електровозів, 15 приміських електро- та дизельпоїздів, а також 2 міжрегіональних електропоїзди.

В умовах різкого скорочення експортних поставок на російський ринок та країн Митного союзу, розширення виробництва вагонобудівної продукції на внутрішній ринок дозволило б підприємству уповільнити падіння виробництва продукції та нарощення її обсягів у подальшому.

З цією метою необхідно вирішити питання фінансування закупівлі продукції ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» Укрзалізницею.

ПАТ «АвтоКрАЗ» планує подальшу розробку та створення нової техніки, підвищення її якості. В модельній лінійці з'явиться як нова військова автотехніка (броньовані автомобілі та допоміжна техніка), так і цивільна – для нафтовиків, енергетиків та комунальних і дорожніх служб. Для робіт в умовах бездоріжжя планується розробити малотонажний автомобіль 4x4 вантажопідйомністю 3-5 тонн.

Вже до кінця поточного року "АвтоКрАЗ" представить нову модель – безкапотний автомобіль-самоскид колісної формули 8x4 для дорожнього будівництва, транспортування різних гірських порід, щебня, а також самоскид колісної формули 4x2 – для комунальних, дорожніх служб та сільгосп підприємств.

Вагомим резервом нарощення виробництва є забезпечення потреб збройних сил України військовою технікою і на наступний рік підприємство планує її виробництво як на внутрішній ринок, так і на експорт.

У наступному році основними експортними ринками стануть країни Латинської Америки (Куба, Болівія, Перу), Африки (Єгипет, Марокко, Нігерія, Ефіопія, ПАР), Південно-Східної Азії (Таїланд, Лаос, В'єтнам, Індонезія, а також ОАЕ, Ємен, Ірак.

У середньостроковій перспективі підприємство має наміри вийти на європейський ринок.

Водночас, «АвтоКрАЗ» повністю виконав державне оборонне замовлення 2015 року по поставках бронетехніки КрАЗ – "Спартан", "Кугуар", "Фіона" та "Шрек".

Загалом у 2016 році підприємством планується **виготовити 2000 автомобілів**, а також інвестувати у розробку та створення нової техніки майже 10 млн. доларів США.

ПАТ «Кременчуцький завод дорожніх машин» планує інвестувати понад 7 млн. грн. власних коштів у технічне переозброєння, енергозберігаючі технології, розробку та виготовлення нової продукції. Розроблено технічний проект асфальтозмішувальної установки КДМ20867 продуктивністю 80 т/год. з п'ятифракційною системою грохочення і дозування. На сьогодні на підприємстві вперше виготовлено дослідний зразок регенератора асфальту РА-801.

ПАТ «Кременчуцький колісний завод» планує спрямувати на технічне переозброєння, енергозберігаючі технології та освоєння нових видів продукції 18 млн. грн. капітальних інвестицій. Це дозволить знизити витрати на виробництво продукції та **підвищити її конкурентоспроможність.** У 2016 році на підприємстві очікується виготовити **1,5 млн.од. колісної продукції.**

ПАТ «Електромотор» на технічне переозброєння, енергозберігаючі технології та освоєння нових видів продукції планує спрямувати 650 тис.грн.

інвестиційних коштів, а також збільшити на 4,3% виробництво основної номенклатури продукції (електродвигунів, електронасосів, кормоподрібнювачів тощо).

Очікується, що **індекс** промислової продукції **машинобудівного комплексу** у 2016 році становитиме **100,1%**.

В умовах нових викликів для місцевих товаровиробників, пов'язаних із впровадженням в Україні, починаючи з 2016 року, глибокої та всеосяжної зони вільної торгівлі з ЄС, облдержадміністрацією планується **проведення системної роботи** спільно з провідними промисловими підприємствами області щодо сприяння їм у вирішенні проблемних питань господарської діяльності, стимулювання розвитку внутрішнього ринку та пошуку альтернативних ринків збуту вітчизняної продукції, створення сприятливих умов для залучення інвестицій, адаптації до умов вільної торгівлі з ЄС (стандарти, технічні регламенти, модернізація).

*

*

*

У промисловості з **видобування неенергетичних корисних копалин** в 2016 році продовжиться робота з реалізації **програми модернізації** та оновлення виробничого обладнання, впровадження **енергозберігаючих технологій**, вдосконалення **систем управління якістю** у відповідності до міжнародних стандартів, що в значній мірі сприятиме нарощенню обсягів виробництва та реалізації продукції, забезпеченню конкурентоспроможності продукції на світовому ринку залізорудної сировини та освоєнню нових ринків збуту.

Полтавським гірничо-збагачувальним комбінатом завдяки впровадженню **проектів зі збільшення обсягів («CUP»)** планується подальше **нарощення виробництва залізорудних окатків на 3,5%**, яке буде забезпечено з дотриманням умов професійної безпеки працівників та мінімального негативного впливу на навколишнє природне середовище.

З метою збільшення обсягів видобутку залізної руди на базі Єристівського родовища залізорудних кварцитів, ТОВ «Єристівський ГЗК» продовжиться реалізація **інвестпроекту «Розробка Єристівського родовища»**, планується освоїти близько 1 млрд.грн.

Завдяки цьому у 2016 році на підприємстві очікується **зростання видобутку залізної руди на 22%** (або на 3 млн.тонн), а також обсягів реалізації промислової продукції на 22,1% (на 326,8 млн.грн.).

Також ТОВ «Єристівський ГЗК» продовжаться роботи з реалізації інвестиційного проекту по **будівництву дробильно-збагачувальної фабрики** з виробництва залізорудного концентрату з максимальною потужністю майже 11 млн. т концентрату в рік. Загальний обсяг фінансування проекту у 2016 році заплановано на рівні 7,3 млн.грн.

На ТОВ «Біланівський гірничо-збагачувальний комбінат» будуть продовжені підготовчі роботи по освоєнню **Біланівського родовища залізної руди**, запаси якої оцінені у 10 млрд. т, а вміст заліза – близько 30%. У 2016 році заплановано освоїти близько 45 млн.грн.

Враховуючи, що понад 90% продукції галузі постачається на експорт, основними ризиками щодо її розвитку в наступному році є падіння цін та зменшення попиту на залізорудну сировину на світових ринках.

Крім того, негативно позначиться на виробництві продукції значне збільшення витрат на енергоресурси, зростання рентних платежів за користування надрами та інфляційні процеси.

* * *

Підприємствами **нафтогазовидобувного комплексу** проводиться робота по підвищенню видобутку вуглеводнів на основі впровадження сучасних технологій видобування, реконструкції та переоснащення існуючих потужностей. У 2016 році продовжиться геологічна та дослідно-промислова розробка 25 родовищ вуглеводнів на території Полтавської області.

ГПУ «Полтавагазвидобування» ПАТ «Укргазвидобування» у 2016 році передбачено освоїти 1,5 млрд. грн. на пошуково-розвідувальне та експлуатаційне буріння.

Зокрема, на експлуатаційне буріння планується використати 882,5 млн. грн., що дозволить ввести в експлуатацію 15 свердловин. Очікуваний приріст видобутку з цих свердловин у наступному році складе близько 80 млн. куб. м газу та 5,7 тис.т газового конденсату.

Підприємством у 2016 році планується отримати 11 спеціальних дозволів на геологічне вивчення, у тому числі промислову розробку корисних копалин.

Продовжаться геологорозвідувальні роботи на Західно-Новотроїцькій, Західно-Новоукраїнській, Північно-Степній та Скиданівській площі.

НГВУ «Полтаванaftогаз» з метою нарощення сировинної бази в 2016 році планує збільшити обсяги бурових робіт та оптимізувати розробку родовищ нафти і газу, що тривалий час експлуатуються. Зокрема, будуть проведені роботи по вдосконаленню технологічних режимів експлуатації свердловин та підвищенню вуглеводневіддачі продуктивних пластів.

* * *

У **нафтопереробній промисловості ПАТ «Укртатнафта»** збережено високі якісні показники, зокрема глибини переробки нафтової сировини на рівні 81%.

У 2016 році підприємством планується виробництво розчинників нових марок.

Головними об'єктами інвестиційної програми на 2016 рік є продовження будівництва комбінованої установки ізомеризації легких бензинових фракцій та гідроочистки бензинів каталітичного крекінгу.

* * *

В **харчовій промисловості** основним напрямком для подальшого перспективного розвитку передбачається активне **освоєння нових ринків збуту, як внутрішніх так і зовнішніх.**

Розширення присутності вітчизняної продукції на нових ринках планується за рахунок реалізації заходів, спрямованих на **підвищення конкурентоспроможності продукції**, а також шляхом проведення маркетингових досліджень на ринках інших країн.

Значна увага при цьому буде приділятися забезпеченню високої **якості продуктів харчування** та приведення її у відповідність до вимог **міжнародних стандартів**, впровадженню **новітніх енерго- та ресурсозберігаючих технологій**, підвищенню ефективності використання виробничих потужностей та їх модернізації.

На розвиток галузі в регіоні значною мірою впливає **розвинута інфраструктура та достатня сировинна база**. Слід зазначити, що серед регіонів України по поголів'ю **ВРХ, корів** та по **виробництву молока** в сільськогосподарських підприємствах (15,8% загальнодержавних обсягів) область займає **1 місце**, по поголів'ю свиней – **4 місце**.

В рамках **диверсифікації ринків збуту** заплановано проведення маркетингових досліджень на **ринках молочної продукції** Білорусії, Казахстану, Азєйбарджану та Вірменії, яке буде проводитись АТ «Пирятинський сирзавод». Крім того, продукція цього підприємства отримала **міжнародні сертифікати Хаяль**, які дають можливість **експортувати** продукти харчування в **країни арабо-мусульманського світу**.

У 2016 році провідними підприємствами харчової промисловості планується: **наращення обсягів виробництва** в межах **1,5%-13%** (ПАТ «Пирятинський сирзавод», ПАТ «Кременчукм'ясо», ПАТ «Полтавакондитер», ПАТ «Миргородський завод мінеральних вод», ПП «Білоцерківська агропромислова група» інші);

наращення обсягу інвестицій в межах **4%- 250%** (ПАТ «Пирятинський сирзавод», ПАТ «Кременчуцька кондитерська фабрика «Рошен», ПАТ «Полтавакондитер», ПАТ «Миргородський завод мінеральних вод»), які будуть спрямовані на ремонт та технічне переозброєння виробництва, будівництво, запровадження новітніх енерго- та ресурсозберігаючих технологій, розширення ресурсної бази;

зростання рівня середньої заробітної плати на рівні **3%-15%** (ПАТ «Пирятинський сирзавод», ПАТ «Полтавакондитер», ТОВ «Укролія», ПАТ «Кременчуцький міськмолкозавод», ПАТ «Миргородський завод мінеральних вод»).

Очікується, що темп **зростання обсягів промислового виробництва в харчовій галузі** становитимуть **103,2%**.

Загалом, у 2016 році темпи **зростання обсягів промислового виробництва** прогнозуються на рівні **101%**.

*

*

*

Основним завданням у агропромисловому комплексі у 2016 році є підвищення конкурентоздатності сільського господарства та сприяння розвитку сільських територій на сталій основі відповідно до стандартів ЄС і міжнародних стандартів.

Темпи виробництва валової продукції сільського господарства у 2016 році становитимуть 100,03%.

У **рослинництві** планується отримати зерна 4,5 млн. тонн, цукрових буряків – 1,4 млн. тонн, соняшнику – 900 тис. тонн, картоплі – понад 1,1 млн. тонн, овочів – 518,5 тис. тонн.

Основним завданням **тваринницької галузі** у 2016 році є стабілізація чисельності поголів'я та робота по підвищенню показників продуктивності худоби та птиці.

У 2016 році очікується незначне підвищення реалізації м'яса (0,8%), виробництва яєць (0,2%), виробництво вовни залишиться на рівні минулого року. Проте можливе зниження виробництва молока в усіх категоріях господарств. Це пов'язано зі скороченням поголів'я корів в індивідуальному секторі.

Нарощення обсягів виробництва продукції тваринництва в сільськогосподарських підприємствах відбудеться за рахунок зростання продуктивності тварин та птиці.

У 2016 році з метою розвитку сільських територій основним пріоритетом є **забезпечення розвитку мережі сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів** із заготівлі та збуту сільськогосподарської продукції.

Продовжуватиметься стимулювання об'єднання населення, особистих селянських та малих фермерських господарств в сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи з метою збільшення обсягів виробництва продукції, підвищення її якості.

Також, основними завданнями визначено **підтримку малих фермерських та особистих селянських господарств** з метою забезпечення ефективного і стабільного їх функціонування, підвищення конкурентоспроможності продукції та досягнення стабільного економічного зростання, створення умов для розширення сфери зайнятості на селі на основі стимулювання розвитку підприємництва як у сільському господарстві, так і в не сільськогосподарських видах діяльності.

*

*

*

У 2016 році головна увага в **інвестиційній політиці** буде спрямована на **посилення взаємодії** влади, бізнесу та потенційних інвесторів, зміцнення **інвестиційного іміджу** області та формування прозорої системи доступу інвесторів до наявних ресурсів, створення **ефективних стимулів** для них шляхом **розповсюдження** найбільш **привабливих** та перспективних **пропозицій**.

Протягом наступного року планується реалізувати низку інвестиційних проектів у галузях промисловості та сільського господарства, розвитку інфраструктури, житлово-комунального господарства, соціального спрямування, а також енергоефективні та енергозберігаючі проекти.

За рік очікується **збільшення обсягів прямих іноземних інвестицій на 33 млн. дол. США** (враховуючи курсову різницю) та їх загального обсягу на **3,3% до 1040 млн. дол. США** (750 дол. США на одну особу населення).

Стабілізація економічної ситуації сприятиме зменшенню негативної динаміки в освоєнні капітальних інвестицій підприємствами та організаціями

області. Очікується, що обсяг освоєних **капітальних інвестицій** становитиме **8 млрд. грн.**, що у розрахунку на одну особу населення складе понад 7,5 тис. грн.

У 2016 році планується **розширення співпраці з проектами міжнародної технічної допомоги** з метою залучення технічної та фінансової допомоги для розвитку області.

Зокрема, у рамках третьої фази продовжиться реалізація **Проекту ЄС та Програми розвитку ООН (ПРООН) «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду»**. У 2016 році продовжиться реалізація 32 мікропроектів громад у 8 районах області, грантова підтримка ЄС складе близько 320 тис. дол. США у гривневому еквіваленті. У містах Миргород і Комсомольськ буде реалізовано проекти з муніципального розвитку. Фінансова участь Проекту ЄС/ПРООН у спільному фінансуванні ініціатив місцевих громад становитиме до 50% кошторисної вартості мікропроектів. Грантова підтримка ЄС складе близько 62 тис. дол. США у гривневому еквіваленті на кожне місто.

Проект українсько-німецького технічного співробітництва «Енергоефективність у громадах», який реалізується Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ) ГмбХ.

Продовжиться реалізація проекту, метою якого є підтримка здатності місцевого самоврядування виконувати роль провідної сили в Україні щодо впровадження заходів з енергоефективності. Проект підтримує відповідні заходи міст-партнерів різними засобами, в тому числі сприянням у доступі до фондів та кредитних ліній для фінансування таких заходів.

Для участі в Проекті створено консорціум міст Миргород, Лубни, Полтава та Комсомольськ, лідером якого виступила Полтавська обласна державна адміністрація.

Продовжиться впровадження педагогічного мікропроекту «Енергія в школах міста».

Проект Німецького товариства міжнародного співробітництва GIZ «Реформа управління на сході України».

В рамках Проекту міжнародними експертами з поводження з твердими побутовими відходами розроблено Стратегію поводження з твердими побутовими відходами у Полтавському субрегіоні, межі якого зафіксовано в обласній Програмі поводження з твердими побутовими відходами на 2012-2018 роки. У зазначений субрегіон входять: м. Полтава, Полтавський, Чутівський, Карлівський, Машівський та Новосанжарський райони. У 2016 році планується реалізувати пілотний проект в рамках Стратегії за участі проекту GIZ «Реформа управління на сході України» та проекту DESPRO.

Проект «Полтавська область для внутрішньо переміщених осіб», що співфінансується Європейським Союзом

У 2016 році буде продовжено впровадження проекту, метою якого є створення умов для перебування та інтеграції внутрішньо переміщених осіб на території Полтавської області та сприяння зміцненню потенціалу місцевих

органів влади та неурядових організацій в ефективному управлінні кризовими ситуаціями у соціальній сфері. Загальна вартість Проекту – 1,154 млн.євро.

Виконавцями Проекту разом з облдержадміністрацією є: Полтавська міська рада; Гадяцька міська рада; Новогалещинська селищна рада; Полтавська обласна організація Товариства Червоного Хреста України; Благодійна організація «Світло Надії»; Комунальна бюджетна установа «Обласний контактний центр»; Полтавський обласний центр зайнятості.

Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO

Проект фінансується Швейцарською Конфедерацією через Швейцарське бюро співробітництва та впроваджується Швейцарським центром ресурсів та консультацій з питань розвитку; діє в рамках Меморандуму про взаєморозуміння і співробітництво між DESPRO, Полтавською обласною державною адміністрацією та Полтавською обласною радою.

В рамках Проекту у 2016 році буде продовжено реалізацію 9 проектів громад Полтавської області з забезпечення послугою з централізованого водопостачання. Загальна сума залучених грантових коштів складе понад 5 млн. грн.

*

*

*

Враховуючи вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на розвиток реального сектору економіки очікується, що **середньомісячна заробітна плата** одного штатного працівника у 2016 році зросте на **12,2%** і досягне показника **4130 грн.** (Україна – 4857 грн.). **Реальна заробітна плата**, з урахуванням впливу споживчих цін, залишиться **на рівні** минулого року (індекс реальної заробітної плати становитиме 100,2%).

У 2016 році буде збережено **державні соціальні гарантії** щодо розміру **мінімальної заробітної плати** – з 1 січня 2016 року залишиться 1378 грн., з **1 травня** збільшиться на 72 грн. та становитиме **1450 грн.**, а з **1 грудня 2016 року** – збільшиться на **100 грн.** та становитиме **1550 грн.** (тобто зросте на 12%).

Планується **працевлаштування** за сприяння служби зайнятості **40,1 тис. осіб**, забезпечення **професійної підготовки**, перепідготовки або підвищення кваліфікації для **9 тис. безробітних**, активізація **розвитку підприємницької ініціативи** шляхом збільшення чисельності осіб, які отримують допомогу по безробіттю одноразово для організації підприємницької діяльності близько **530 осіб**.

Забезпечення матеріальної підтримки безробітних через організацію **громадських робіт** та інших робіт тимчасового характеру буде проведено для **22,1 тис. осіб**.

*

*

*

У 2016 році в області буде забезпечуватись якісна реалізація основних завдань державної політики в системі **освіти** завдяки системному, комплексному підходу до вирішення нагальних проблем освіти відповідно до чинного законодавства.

Буде забезпечено **підвищення рівня охоплення дітей дошкільною освітою до 99%** шляхом відновлення діяльності дошкільних навчальних закладів, створення навчально-виховних комплексів, у першу чергу в сільській місцевості.

Планується забезпечити **стовідсоткове охоплення дітей п'ятирічного віку** різними формами **дошкільної освіти**.

У 2016 році планується ввести в експлуатацію школу-садочок в 278 мікрорайоні м. Кременчука та за умови відповідного фінансування з боку держави продовжити будівництво III черги школи в місті Заводське Лохвицького району (проектна вартість більше 10 млн. грн.).

З початком 2015/2016 навчального року понад 13,4 тисяч учнів із сільської місцевості забезпечені рівним доступом до якісної освіти в частині організації підвезення за програмою „Шкільний автобус”. Завдяки органам виконавчої влади та місцевого самоврядування виділяються кошти на придбання шкільних автобусів, паливно-мастильних матеріалів, проводяться поточні ремонти існуючого автотранспорту.

У 2016 році планується продовження:

- виконання програми „Шкільний автобус”;
- робіт щодо технічного оснащення навчальних кабінетів природничо-математичного циклу;
- системної роботи, відповідно до вимог сьогодення, в напрямку оновлення комп'ютерного обладнання кабінетів інформатики.

Важливим напрямком залишається **удосконалення професійно-технічної освіти** шляхом модернізації системи управління, оптимізації мережі навчальних закладів, створення сучасних навчально-практичних центрів відповідного галузевого спрямування, а також приведення **якості професійно-технічної освіти** у відповідність до **потреб економіки** шляхом розробки та впровадження державних стандартів з конкретних професій, удосконалення системи соціального партнерства, **участі роботодавців** у підготовці робітничих кадрів.

У 2016 році професійно-технічними навчальними закладами області планується підготувати близько 12 тисяч кваліфікованих **робітників**.

Охоплення випускників шкіл вищою освітою очікується на рівні 60%.

*

*

*

Модернізація **системи охорони здоров'я** у 2016 році дозволить підвищити **якість та доступність медичної допомоги** на усіх рівнях, насамперед, у контексті первинної медико-санітарної допомоги, зокрема шляхом запровадження ефективних профілактичних заходів із метою досягнення позитивної динаміки показників здоров'я населення області.

У 2016 році продовжиться робота щодо посилення кадрового потенціалу шляхом **формування інституту сімейної медицини** та підвищення кваліфікації сімейних лікарів.

Планується **збільшення укомплектованості** лікарями сімейної медицини **на 5%**.

Забезпеченість амбулаторіями загальної практики - сімейної медицини на 10 тис. населення складатиме в сільській місцевості 4,1 (норматив – 3,3) та в містах – 1,0 (норматив – 1,0).

Продовжиться робота по спеціалізації закладів охорони здоров'я, що надають вторинну (спеціалізовану) медичну допомогу. Зокрема, по **створенню перинатальних центрів вторинного рівня** та міжрайонних пологових стаціонарів.

Це сприятиме **зниженню показника дитячої смертності на 2%** та **недопущенню материнської смертності**.

Важлива увага приділятиметься розвитку **екстреної медичної допомоги**. Зокрема, до кінця I півріччя 2016 року заплановано реалізацію заходів щодо оснащення та забезпечення функціонування **центральної оперативно-диспетчерської служби** в рамках Національного проекту «Вчасна допомога».

Передбачено **дотримання часових нормативів надання швидкої медичної** допомоги населенню: у містах – до 10 хвилин, у сільській місцевості – до 20 хвилин.

Будуть здійснюватися подальші заходи щодо **збереження обласної комунальної мережі аптек** для продовження реалізації пілотного проекту Світового банку стосовно виявлення усіх випадків артеріальної гіпертензії на ранніх стадіях та контролю над артеріальним тиском у населення області у віковій групі 40-60 років та державного регулювання цін на лікарські засоби для лікування хворих з **гіпертонічною хворобою**.

Планується реалізувати низку заходів, спрямованих на забезпечення **гарантованого отримання** якісних, безпечних, не фальсифікованих ліків та виробів медичного призначення.

Продовжиться робота по **вдосконаленню системи раннього виявлення захворювань**, передусім соціально значимих: серцево-судинних, онкологічних, туберкульозу, СНІДу шляхом реалізації цільових галузевих програм. Зокрема, очікується **зниження рівня захворюваності на туберкульоз на 3%** та **збільшення виявляємості серцево-судинних захворювань на 3%**.

Модернізація галузі в 2016 році буде здійснюватись у рамках підготовки **Спільного проекту Світового банку та Уряду України** з реформування регіональних систем охорони здоров'я, вартість проекту складає 41 млн. дол. США.

*

*

*

Основними **завданнями** галузі **культури** у 2016 році будуть надання культурних послуг та забезпечення культурних прав громадян області.

Здійснюватиметься **підтримка** державних ініціатив, творчих **проектів громадських організацій**, творчих спілок. Планується проведення близько 100 культурно-мистецьких заходів обласного значення в районах та містах області.

Продовжуватиметься робота з подальшого розвитку театрального мистецтва. Полтавський академічний обласний музично-драматичний театр ім. М.В. Гоголя відзначить свій 80-річний ювілей випуском нової музичної вистави, презентуватиме творчі доробки на Міжнародних театральних фестивалях "Мельпомена Таврії" (м. Херсон) та "Homo Ludens" (м. Миколаїв), Всеукраїнському театральному фестивалі "Коломийські представлення" (м. Коломия).

Полтавська обласна філармонія здійснить нові тематичні концертні програми та планує долучити до їх перегляду 21 тис. глядачів.

Основним завданням **бібліотечної галузі** стане подальший розвиток документно-інформаційних ресурсів бібліотек, пошук та запровадження інноваційних форм роботи, що сприятиме залученню та заохоченню населення до читання.

Будуть реалізовані заходи з проведення науково-дослідної, культурно-освітньої діяльності, комплектування музейних зібрань, експозиційно-фондової, видавничої та виставкової діяльності. У Полтавському краєзнавчому музеї імені Василя Кричевського відбудуться заходи з нагоди 125-річчя від дня його створення.

Удосконалюватиметься **професійно-мистецька освіта**. У 2015-2016 навчальному році планується збільшення кількості учнів **шкіл естетичного виховання області**, їх кількість становитиме 10,9 тис. осіб (у 2014-2015 навчальному році – 10,7 тис. осіб).

В районах та містах області продовжиться робота з виготовлення облікової документації, охоронних дощок, укладення охоронних договорів на об'єкти культурної спадщини.